

ಪ್ರಕೃತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಶೀಲನ ಪಟ್ಟಿ

ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರತರಿಗಾಗಿ

ಈ ಅಂಶಗಳು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ (EVS) ಪಠ್ಯಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಮತ್ತು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರ, ಆ ಪಾಠವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಈ ಪರಿಶೀಲನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ

1. ಈ ಪಾಠವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರ ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆಯೇ?

ಪಾಠದ ಒಟ್ಟಾರೆಯ ರಚನೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರ ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪರಿಚಿತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಕಲಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರ ಪರಿಚಿತ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಮತ್ತು ಅಪರಿಚಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ನೋಡಿದರೆ ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ನಾವು ಅವರಿಗೆ "ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಯಾವ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇವುಗಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಕಿಟಕಿಯ ಹೊರಗಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಮೀಪದ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಕೀಟಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ನಂತರದ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತಹ ಹೊಸ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು.

2. ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದೇ?

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ (EVS) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಾಠಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಇರುವ ಉಪಯೋಗಗಳು, ಅನುಭವಗಳು, ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತವೆ. "ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ?" ಅಥವಾ "ನಮಗೆ ಗಿಡಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನೀವೇ ಗಮನಿಸಿ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರಕೃತಿ ಕಲಿಕೆಯ ಪಾಠಗಳು ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು- ಗಿಡಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವರ ನಡುವೆ ಕೂಡ ಬಹುದಿಕ್ಕುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ, "ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ಇದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮೌಲ್ಯಯುತ ಮತ್ತು ಮರೆಯಲಾಗದ ತರಗತಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಸಾರಿಗೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, "ನಾವು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಸ್ಯಗಳು ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಾರಿಗೆಯ ಕಥೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬಹುದು - ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ದೂರದವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳು ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೂದಲಿಗೆ ಅಥವಾ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪೋಷಕ ಸಸ್ಯದಿಂದ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹರಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ.

3. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ/ಸಂದರ್ಭ ಆಧಾರಿತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೇ?

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು, ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ ಆಧಾರಿತ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಸಸ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಿಂದ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ - ಸಮುದಾಯದ ಹಿರಿಯರು, ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇತರ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿಯರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಯ ತುಣುಕುಗಳು, ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ಸಿಂಹಗಳು, ಜೀಬ್ರಾಗಳು ಮತ್ತು ಜಿರಾಫೆಗಳಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಬಹುದಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರನ್ನು ಅವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಇದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಅವಕಾಶ. "ನೀವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿ? ಅವು ಏನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ತಾವು ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬಹುದು. ಕಲಿಕಾ ಸ್ಥಳದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಡಿಗೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು - ಅದು ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಎಲೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಕೂಡ ಆಗಿರಬಹುದು.

4. ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸತ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?

ನಾವು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಸಹ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು/ಮೂರು (ಶೈಕ್ಷಣಿಕ) ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಪರಸ್ಪರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ. ನೀವು ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಕವರಿ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜಿಯಾಗ್ರಾಫಿಕ್, ಕಿಡಲ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇತರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಥವಾ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿ. ನಾವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ - ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು 'ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯೋಣ!' ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕಬೇಡಿ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಾಠವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಮೊದಲು, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ನೀವು ತರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ವಿದೇಶದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಹಮ್ಮಿಂಗ್ ಬರ್ಡ್

ಭಾರತೀಯ ಆನೆ

ಸೂರಕ್ಕಿ

ಭಾರತೀಯ ಆನೆ

ಸತ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಮೊದಲನೆಯ ಚಿತ್ರವು ಸೂರಕ್ಕಿಯದ್ದು ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಕಂಡುಬರಬಹುದು (ಹಮ್ಮಿಂಗ್ ಬರ್ಡ್‌ಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ) ಆದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಚಿತ್ರವು ಭಾರತೀಯ ಆನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಆನೆಯ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಾಠಗಳಿಗಾಗಿ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಾಗ ಮತ್ತು ಫೋಟೋದ ದಿನಾಂಕದಂತಹ ವಿವರಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

5. ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವು ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ?

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು, ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಪಾಠವು ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಕಾತರಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವು ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರಬಹುದು.

6. ಪಾಠವು ವಿಚಾರಣೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆಯೇ?

ವಿಚಾರಣೆ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವಂತೆ ತರಗತಿಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

1 ರಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕಾದ "ಸಸ್ಯಗಳು" ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉಪವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಸಸ್ಯದ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ, ಅವರಿಗೆ ದ್ಯುತಿಸಂಯೋಜನೆಯಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯ, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವು 2 ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ದ್ಯುತಿಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದಗಳು ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕಠಿಣ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ನಾವು 5 ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು "ಸಸ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗವು ಎಲೆ?" ಅಥವಾ "ಸಸ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗವು ಹೂವು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರದೆ ಇರಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು* ಇವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಅವರ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಕುತೂಹಲ-ಚಾಲಿತ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

- **ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪರಿಶೀಲನೆ:** ಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ರೇಖಾ-ಚಿತ್ರಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮತ್ತು ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ಸಮೀಪದ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳು ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಗಮನಿಸಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು
- **ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಆಟ:** ಚಲನ-ವಲನೆಗಳು, ಅನುಕರಣೆ, ಧ್ವನಿಗಳು, ಆಟಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಅಥವಾ ಅರೆ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಧ್ವನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ಆಟದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕರೆಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು.
- **ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ:** ಎಣಿಕೆ, ಸಂಘಟನೆ, ವರ್ಗೀಕರಣ, ಆಕಾರಗಳು, ಗಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಗಣಿತ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂಬಂಧಿತ ಗಾತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ಗಾತ್ರದ ಏರಿಕೆ ಅಥವಾ ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.
- **ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು:** ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು, ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಕವನಗಳು, ಹಾಡುಗಳು, ಒಗಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪದಗಳ ಆಟದ ಮೂಲಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೇಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು
- **ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ:** ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು, ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಶ್ರಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರ ಬಳಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇಡದೆ ಇರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಾಗಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

*ಈ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಸಾಧನಗಳು ಮುಂಬೈನ ಹೋಮಿ ಭಾಭಾ ಕೇಂದ್ರ ಫಾರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ನ ಚಿಕ್ಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

7. ಕಲಿಕಾ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ವಯೋಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?

ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಋಷಿಯಾದ, ಮರೆಯಲಾಗದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನಗಳು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅರಿವಿನ ಮತ್ತು ಚಲನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಇವೆ:

ಪ್ರಕೃತಿ ನಡಿಗಳು	ಛಾಯಾಚಿತ್ರೀಕರಣ	ಚಲನಚಿತ್ರಗಳು
ಕಥೆಗಳು	ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುವುದು	ಜನಪದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು
ಸ್ಥಳೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ	ಹುಡುಕು ಮತ್ತು ಗಮನಿಸು	ದಂತಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನಪದ
ವಿಹಾರಗಳು	ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಕಥೆಗಳು	ಕಥೆಗಳು
ಉದಾಹರಣಾ	ನೃತ್ಯ	ಒಗಟುಗಳು
ಪರಿಶೀಲನೆ	ನಾಟಕ	ರಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು
ಹಾಡುಗಳು	ಚಲನೆ	ಸಂದರ್ಶನಗಳು
ಕವನಗಳು	ಪ್ರಯೋಗಗಳು	ಸ್ಥಳೀಯ ಕ್ರಮ
ಆಧಾರ ನಕ್ಷೆಗಳು	ಹಂತ-ಹಂತದ ಪ್ರದರ್ಶನ	ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಾವಲಯ
ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು	ವೀಡಿಯೋ	ಮಣ್ಣಿನ ಮಾದರಿಗಳು
ಸಂವೇದನಾತ್ಮಕ	ಸ್ವಯಂ ತಯಾರಿಸುವ	ಪ್ರಕೃತಿ-ಪ್ರೇರಿತ ಮಾದರಿಗಳು
ನಡಿಗಳು	ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು	ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು
ಒಗಟುಗಳು	ಯೋಜನೆಗಳು	ಒರಿಗಾಮಿ
ಪುಸ್ತಕಗಳು	ಅಡುಗೆ ಪಾಕವಿಧಾನಗಳು	ಪ್ರಕೃತಿ ನಕ್ಷೆಗಳು
ಬೋರ್ಡ್ ಆಟಗಳು	ಸ್ಮರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳು	ಗೊಂಬೆಗಳು
ವರ್ಕ್‌ಶೀಟ್‌ಗಳು	ಶಬ್ದ ಪಟಗಳು	ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು
ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳು	ಅನುಕರಣ	
ಆಟಿಕೆಗಳು	ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ	

ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕಲಿಕಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ದೈಹಿಕ ಜಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಒಳಾಂಗಣ ಅಥವಾ ಹೊರಾಂಗಣವಾಗಿರಬೇಕೇ, ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ನೀಡಿರುವುದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಕೀಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಿತ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊರಾಂಗಣದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದು ಒಂದು ಜೀವಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಬಣ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದು 3 ನೇ ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರಬಹುದು. ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು, ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಜೋಡಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

8. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ವಿಷಯವು ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ?

ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ, ಈ ವಿಷಯವು ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬರವಣಿಗೆ/ಶ್ರವ್ಯ/ದೃಶ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾದ ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

9. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಭಾವಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳು ಇವೆಯೇ?

ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ, ನಾವು ನಮ್ಮದೇ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು - ಲಿಂಗ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಲಿಂಗ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸದ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇರಬಾರದು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕೆಲಸ, ಅಡುಗೆ-ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಕೂದಲನ್ನು ಬಾಚುವುದು, ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಇದ್ದಾಗ ನಾವು ಮಹಿಳೆಯರ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡಿದರೆ, ಅದು ಮಗುವಿನ ಲಿಂಗ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ, ಲಿಂಗ ಭೇದದಂತಹ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪೋಷಕರು ಆಹಾರ ತರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ನಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಮ್ಮ ಪಕ್ಷಿ ಹುಳು ಅಥವಾ ಕೀಟವನ್ನು ಮರಿಗಳಿಗಾಗಿ ತಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಇತರ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು?

10. ಪಾಠವು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆಯೇ?

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಾಗ, ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ತುಂಬಾ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಏರಿಕೆ, ಅಥವಾ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕ/ಕಿಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಹೊರತು, ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಲವು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಅವರ ಚಿಕ್ಕ ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ, ನೀರಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಈ ಅಂಶಗಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. “ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆ ಕೆಟ್ಟದು” ಮತ್ತು “ನಮ್ಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ” ಎಂಬಂಥ ಪದಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದರೂ, ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪರಾಧ, ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಭಯದಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಬದಲಾಗಿ, ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು - ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲವು ಕೊಳೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರು ನೋಡುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೊಳೆತ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಹಾಕಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಅವರು ಮೈಕ್ರೋಸ್ಕೋಪ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿೀಕ್ಷಿಸಿ ಚಿತ್ರಿಸಬಹುದು. ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಕೊಳೆಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಂತಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಬಯಸಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನವು ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಆಕರ್ಷಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

11. ಕಲಿಕೆಯ ಭಾಷೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆಯೇ?

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಪಾಠವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಳ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ. ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನೆ-ಪಾಠ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ಆಹಾರದ ಪಾಠ, 2 ನೇ ತರಗತಿಗೆ (ವಯಸ್ಸು: 6-7)

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ: ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನೋಟವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಇಲ್ಲಿ, ‘ರಚನೆ’ ಮತ್ತು ‘ನೋಟ’ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯಬಹುದು: ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಖಾದ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ 2 ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಅದು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ - ಅದರ ಬಣ್ಣ ಏನು? ಅದರ ರುಚಿ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ? ಅದು ಹೇಗೆ ವಾಸನೆ ಬೀರುತ್ತದೆ?

12. ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಮನೆಕೆಲಸ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯವು ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆಯೇ?

ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ನಿಮ್ಮ ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶ(ಗಳು) ಯಾವುವು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶವು ಪಾಠದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ನಿಯರು ಯಾವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಾಠದ ಕಲಿಕೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು, ಮನೆಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಲಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಇರಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ...

ವಿಷಯ: ಬಣ್ಣಗಳು

ಕಲಿಕೆಯ ಗುರಿ/ಉದ್ದೇಶ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೆಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು

ಕಾರ್ಯ 1: ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ

ಕಾರ್ಯ 2: ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಮತ್ತು ನೀವು ಬಳಸಿದ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ ಅಥವಾ ಹೇಳಿ

ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರ್ಯವು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ , ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಅದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೇ ಕಾರ್ಯವು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.